

86. Hoepelrok

Oudjaarsdag 2009

Op een kerstmarkt in Beesd verschenen kort geleden twee imposante dames in hoepelrokken. Grote, wijde, lange rokken waaronder in vroeger tijden de sprookjesprinsen zich konden verstoppen. Het bleken twee leden van "Vocal-5" die, aangevoerd door Siebren Zwaan, in Dickens-kledij Engelse Christmas carols kwamen zingen. Om niet met hun rokken en hun overige attributen een halve kilometer door de modder te hoeven slepen wilden zij hun auto parkeren aan de kant van de weg die vrij werd gehouden voor invaliden. Geen sprake van. De aldaar opgestelde motoragent had niets met dames in hoepelrokken te maken. De diender dacht geheel vanuit het voorschrift dat zonder flexibiliteit moest worden nageleefd. Een grapje over zijn bonnenboekje waarin zij wel hun handtekening wilden zetten werd niet geapprecieerd. Fantasie was hem vreemd en humor was hem al helemaal vreemd. Hij weigerde te denken vanuit de situatie van de burger en dreigde met een "vette prent". De man was in feite de slaaf van zijn angst, angst om iets te doen wat buiten het voorschrift zou vallen, angst zich in een ander te verplaatsen, angst om zijn nek ook maar een centimeter uit te steken en door zijn superieuren berispt te kunnen worden. Een grote dakhaas met een revolver; nee, geen prins, maar wel een echte dogmatische farizee die met een nieuwe situatie *niet* kan omgaan; dor en gespeend van elke vindingrijkheid. Zo iemand voor wie de toekomst niets anders is dan extrapolatie van het verleden. Zonder enig risico, met het voorschrift als verzekeringsmaatschappij.

Het was natuurlijk een onbenullig voorval; een onschuldige variant van het eigen schoon te vegen straatje, het "voorschrift is voorschrift" ofwel "Befehl ist Befehl". Het is echter ook een onmiskenbaar ziekteverschijnsel; de meeste ziektes beginnen met onschuldige verschijnselen. Een bevriende jurist, H. d'Y., noemde deze ziekte die veel voorkomt onder overheidsdienaren *neurotisch formalisme*: voor elke situatie een gepaste regel. En een politieagent. Dat was in de jaren 60 van de vorige eeuw. En nu? Wat zijn de heldendaden van de Balkocratie anno 2009? Terwijl EPD en spaarlamp moeten worden doorgedrukt, elke rit met trein of auto binnenkort vergezeld gaat met een burger-volgsysteem, de minister in onze biografie komt wroeten om de zwaarte ervan te bepalen, bouwbesluiten de pan uit rijzen en geiten naar islamitisch voorbeeld massaal voor Kerstmis moeten worden geofferd (door mannetjes gehuld in witte nikaabs), woekert de voorschrift-ziekte in de schaduw van een controlerende overheid voort. Om de controle te behouden heb je immers voorschriften nodig, dichtgetimmerd, gericht op strikte handhaving en daadkrachtig optreden. Een kind kon het bedenken. Het neurotisch formalisme dreigt langzamerhand epidemische vormen aan te nemen; het lijkt wel de griep, maar helaas zonder dat de regering zichzelf daar tegen heeft ingezet. Ik heb al eens een kartonnen wilg en een kartonnen geranium uitgereikt. De motorbrigade van Beesd dingt mee naar de volgende prijs, die van de kartonnen autopod. Mijn nieuwjaarswens ligt inmiddels voor de hand: een vindingrijk en creatief 2010!

Uw columnist, V.L.

Vgl. nrs. 6, 16, 52, 58, 59, 60, 67 in fine, 72 en 85.